

Eindverslag Opgraving Gentbrugge, Jules Van Biesbroeckstraat

Titel
Eindverslag opgraving Gentbrugge, Jules Van Biesbroeckstraat

Auteur
Evelyn Schynkel

Erkende archeoloog
BAAC Vlaanderen bvba - OE/ERK/Archeoloog/2015/00020

BAAC-Projectnummer
2024-0166

Plaats en datum
Evergem, 29 juli 2024

Reeks en nummer
BAAC Vlaanderen Rapport 2848
ISSN 2033-6896

Wettelijk depot
De Zwarte Doos, stad Gent

© BAAC Vlaanderen bvba. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte	1
1.1	<i>Administratieve gegevens</i>	<i>1</i>
1.2	<i>Archeologische voorkennis</i>	<i>5</i>
1.2.1	Samenvatting bureauonderzoek (AN 25863)	5
1.3	<i>Onderzoeksopdracht</i>	<i>5</i>
1.3.1	Onderzoeksdoelstelling.....	5
1.3.2	Onderzoeksvragen	5
1.3.3	Geplande werken en bodemingrepen	6
1.4	<i>Werkwijze en strategie</i>	<i>7</i>
1.4.1	Methode en technieken.....	7
1.4.2	Aktename met Voorwaarden.....	9
1.4.3	Organisatie van de opgraving.....	9
1.4.4	Afwijkingen uitvoer onderzoek.....	11
2	Bodem en paleolandschap	12
2.1	<i>Paleolandschappelijk en bodemkundig kader</i>	<i>12</i>
2.2	<i>Bodemkundige profielregistraties</i>	<i>12</i>
2.2.1	Beschrijving bodemkundige profielregistraties.....	12
2.3	<i>Interpretatie bodem en paleolandschap</i>	<i>14</i>
2.3.1	Genese bodem en paleolandschap	14
2.3.2	Bewaringstoestand bodemopbouw.....	14
3	Sporen en structuren	15
4	Vondsten en stalen	17
5	Synthese onderzoeksresultaten	17
6	Samenvatting	18
7	Lijsten	19
7.1	<i>Figurenlijst</i>	<i>19</i>
7.2	<i>Plannenlijst</i>	<i>19</i>
8	Bibliografie.....	20
9	Bijlagen.....	21

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Gentbrugge, Jules Van Biesbroeckstraat		
Ligging	Jules Van Biesbroeckstraat, deelgemeente Gentbrugge, Stad Gent, provincie Oost-Vlaanderen		
Kadaster	Gent, Afdeling 21 (Gentbrugge 1 Afd.), Sectie A, openbare weg		
Coördinaten	Noordwest:	x: 107603,38	y: 793375,32
	Noordoost:	x: 107685,23	y: 793375,32
	Zuidwest:	x: 107603,38	y: 193130,43
	Zuidoost:	x: 107685,23	y: 193130,43
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2024-0166		
ID Archeologienota	ID 25863 ¹		
Opgraving	Projectcode	2024F184	
	Erkende archeoloog	BAAC Vlaanderen (Erkeningsnummer: 2015/00020)	
	Betrokken actoren	Jasper Billemont (veldwerkleider)	
		Evelyn Schynkel (archeoloog)	
		Anne-Sophie De Witte (archeoloog)	
	Robrecht Vanoverbeke (archeoloog)		
Betrokken derden	Niet van toepassing		
Uitvoertermijn	17.06.2024 en 28.06.2024		

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen² of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen³, tenzij anders vermeld.

¹ BRU 2023

² GEOPUNT VLAANDEREN 2024 – administratief, historisch, orthofotografisch

³ DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2024 – geografisch

	Gentbrugge, Jules Van Biesbroeckstraat		Datum: 1-7-2024
	Plangebied op de topografische kaart		Schaal: 1:8.000
	Projectnummer BAAC 2024-0166	Projectcode opgraving 2024F184	

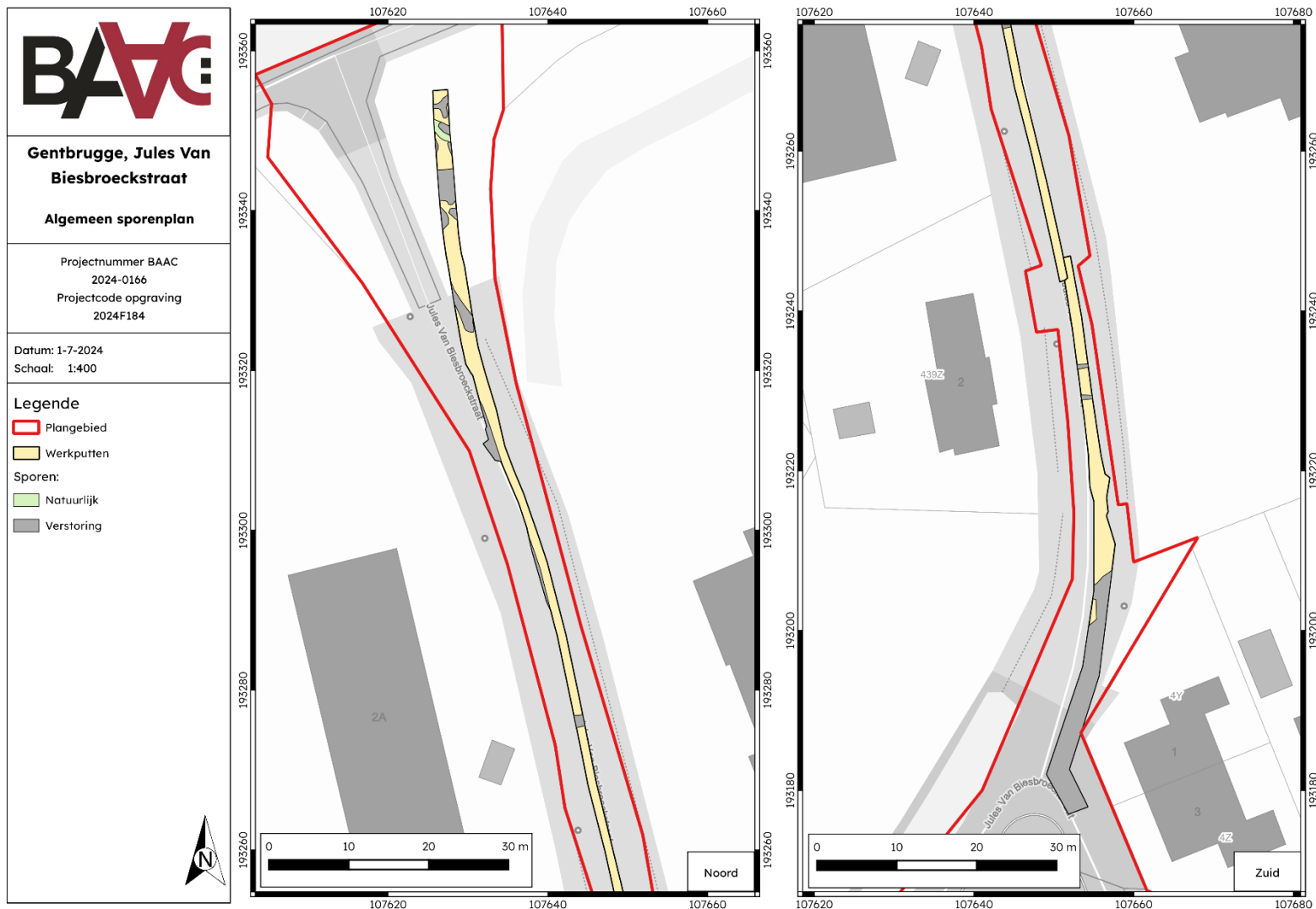

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 01.07.2024)

	Gentbrugge, Jules Van Biesbroeckstraat		Datum: 1-7-2024
	Plangebied op de kadasterkaart		Schaal: 1:1.100
	Projectnummer BAAC 2024-0166	Projectcode opgraving 2024F184	

Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 01.07.2024)

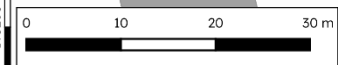
Gentbrugge, Jules Van Biesbroeckstraat

Algemeen sporenplan

Projectnummer BAAC
2024-0166
Projectcode opgraving
2024F184

Datum: 1-7-2024
Schaal: 1:400

- Legende**
- Plangebied
 - Werkputten
 - Sporen:
 - Natuurlijk
 - Verstoring

Plan 3: Plangebied op kadastrakaart (GRB) met projectie van de aangetroffen sporen (digitaal; 1:250; 01.07.2024)

1.2 Archeologische voorkennis

1.2.1 Samenvatting bureauonderzoek (AN 25863)⁴

"De aanvraag tot omgevingsvergunning omvat het deel Jules Van Biesbroeckstraat dat van aan de Gentbruggekouter naar de Schelde loopt. Het project omvat de aanleg van een RWA-collector vanaf een nieuwe overstort ter hoogte van het kruispunt Jules Van Biesbroeckstraat en Gentbruggekouter, via de Jules Van Biesbroeckstraat tot aan een nieuwe uitstroomconstructie aan de Schelde. De werken omvatten onder andere de aanleg van een RWA-collector, de herinrichting van de projectzone met opritten, inclusief groenzones.

Hoewel het cartografisch en historisch materiaal vooral een indicatie zijn voor het gebruik van deze meersgronden als landbouwpercelen, wijzen de geïsoleerde archeologische vondsten tijdens archeologisch onderzoek op de percelen net ten oosten van het projectgebied op een mogelijk waardevol archeologisch bodemarchief. De aard van het huidige tracé wijst op een mogelijke lage verstoringsgraad.

Gezien de lokalisatie van zeer naburige belangrijke vondsten en de kennis van archeologische sites in de nabije omgeving, is er een hoge verwachting naar archeologisch potentieel. Dit gecombineerd met de waarschijnlijk beperkte verstoringsgraad van het huidige wegtracé en de afwatering via langsgrachten van de weg, impliceert de mogelijke aanwezigheid van archeologische sporen.

Het is niet duidelijk wat de bewaringstoestand van het eventuele bodemarchief is, maar op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek, in combinatie met de kennis over de geplande werken kan besloten worden dat het aangewezen is om op het traject een archeologische werfbegeleiding te voorzien."

1.3 Onderzoeksopdracht

Uit archeologienota "Gentbrugge, Jules Van Biesbroeckstraat" (ID25863)⁵:

1.3.1 Onderzoeksdoelstelling

Gezien de directe nabijheid van archeologische sporen op het perceel ten oosten en het brede kader van de recente archeologische resultaten in deze regio van Gentbrugge, kan het archeologisch onderzoeken van het projectgebied bijdragen tot extra kenniswinst.

1.3.2 Onderzoeksvragen

- Zijn nog archeologische sporen bewaard?
- Wat is de aard, omvang, datering en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe diep bevinden de archeologische resten zich?

⁴ BRU 2023

⁵ BRU 2023

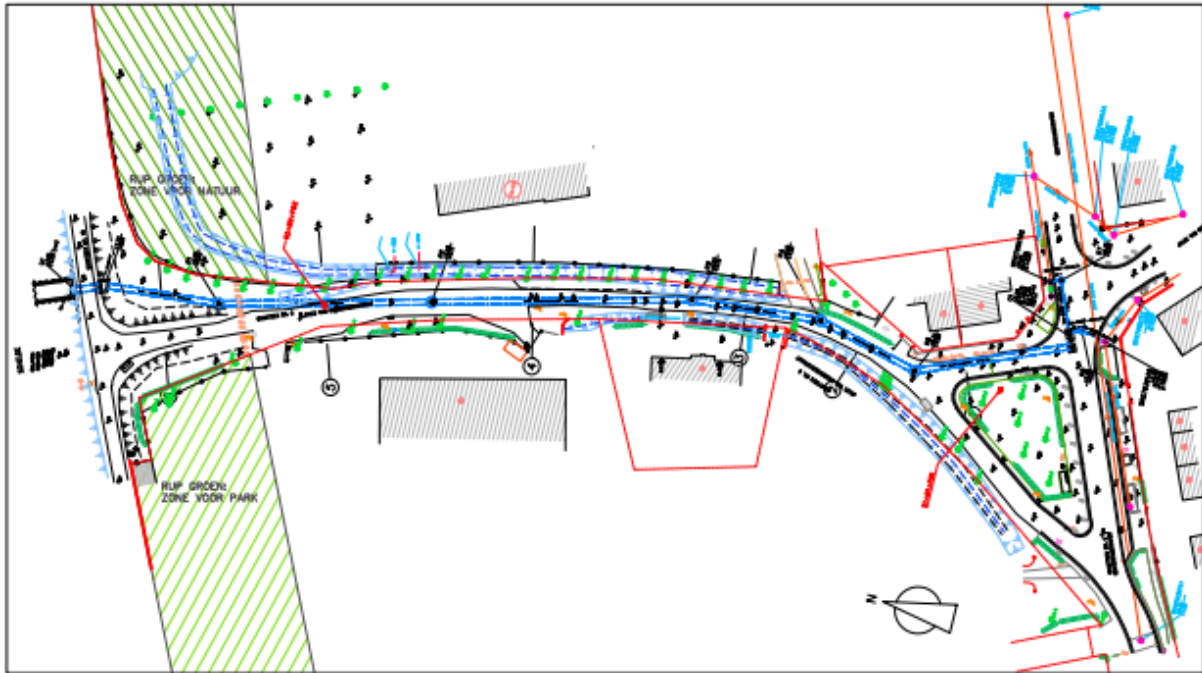
- Zijn sporen aanwezig die wijzen op aanwezigheid in de Romeinse tijd?
 - o Hoe diep bevinden deze zich?
 - o Is een fasering zichtbaar?
 - o Wat is de interpretatie van deze sporen?
- Zijn sporen aanwezig die wijzen op aanwezigheid in de vroege middeleeuwen?
 - o Hoe diep bevinden deze zich?
 - o Is een fasering zichtbaar?
 - o Wat is de interpretatie van deze sporen?
- Bevinden er zich nog andere archeologische resten, buiten de archeologische verwachting om?
 - o Uit welke periode dateren deze?
 - o Hoe worden deze gekenmerkt?
- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische sporen?
- Kunnen de sporen in relatie gebracht worden met de naburige site en sporen ten oosten van het projectgebied?
- Kunnen aanvullende conclusies gemaakt worden op de recent vastgestelde vroegmiddeleeuwse aanwezigheid in deze regio van Gentbrugge?

1.3.3 Geplande werken en bodemingrepen⁶

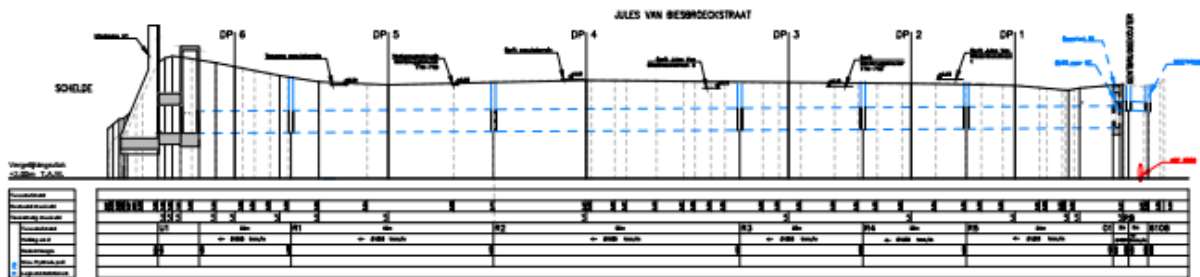
De opdrachtgever plant de aanleg van een RWA-collector vanaf een nieuwe overstort te hoogte van het kruispunt Jules Van Biesbroeckstraat en Gentbruggekouter, via de Jules Van Biesbroeckstraat tot aan een nieuwe uitstroomconstructie aan de Schelde (Figuur 1).

Voor de aanleg van de collector onder de Jules Van Biesbroeckstraat zal een theoretische sleuf van 2,26 m tot maximaal 2,75 m breed en 220 m lang noodzakelijk zijn (Figuur 2). Voor de aanleg van de wegenis zal een uitgraving van 0,45 m diep noodzakelijk zijn.

⁶ BRU 2023

Figuur 1: Toekomstig inplantingsplan

Figuur 2: Doorsnede RWA-collector

1.4 Werkwijze en strategie

1.4.1 Methode en technieken

Uit archeologienota "Gentbrugge, Jules Van Biesbroeckstraat" (ID25863):

Specifieke methode

- Na het wegnemen van de bestaande bestrating en het aanpassen van de nutsleidingen en het wegnemen ervan, zal laagsgewijs afgegraven worden tot de noodzakelijke diepte en dit onder begeleiding van de erkend archeoloog.
- De afgraving gebeurt door een graafmachine met platte bak, zowel een brede als een smalle.
- De registraties dienen ten allen tijde in veilige omstandigheden te gebeuren. Als de veiligheid niet gegarandeerd kan worden, worden de registraties niet uitgevoerd.

⁷ BRU 2023

- Het veldwerk wordt dermate georganiseerd dat er efficiënt en wetenschappelijk verantwoord wordt opgegraven (cf. Code van Goede Praktijk). Er wordt gestreefd naar een maximale afstemming van kranen en grondverzet enerzijds en opgravingsploeg(en) anderzijds.
- Opengelegde opgravingsvlakken mogen niet betreden worden door zwaar materiaal.
- Indien meerdere vlakken moeten worden aangelegd, wordt het bovenliggende vlak steeds volledig afgewerkt vooraleer wordt verdiept. Stenen structuren worden niet uitgebroken tenzij dit noodzakelijk is voor het verder onderzoek.
- Er moeten maatregelen genomen worden tegen overlast door regen- en/of grondwater, die niet schadelijk zijn voor het bodemarchief.
- Voorafgaand aan het veldwerk wordt een hoofdmeetsysteem aangelegd, tenzij alle inmetingen gebeuren met een GPS-aangestuurd systeem.
- Er wordt dagelijks voorzien in een volledige opmeting van werkputten, sporen en profielen. Dit betekent dat er dagelijks een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is, dat op elk moment aangeleverd kan worden.
- Indien een spoor zich tegen de putwand bevindt, wordt het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren.
- De relevante putwandprofielen worden gedocumenteerd om zo een verticale situering van de archeologische resten te verkrijgen. Deze profielen worden aangelegd met in achtneming van de veiligheid van de leden van het veldteam.
- Bij elk relevant putwandprofiel wordt de absolute hoogte van de (archeologisch) vlakken en van het maaiveld genomen en op plan gebracht.
- Archeologische sporen worden na profielregistratie en staalname steeds in hun geheel uitgegraven. Kleinere structuren (o.a. greppels en paalkuilen) worden manueel uitgehaald. Diepe grachten en diepe kuilen kunnen machinaal uitgegraven worden.
- Sporen waarbij de metaaldetector een signaal gaf, worden aangeduid in de sporenlijst. Metaalvondsten worden ingezameld bij spoorbewerking. Ingezamelde vondsten worden op plan gezet met vondstnummer en de code Md. Ingezamelde metaalvondsten worden beschermd tegen degradatie van het materiaal.
- Indien grachten aangetroffen worden, dienen voldoende profielen gemaakt te worden. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar monsternamen voor natuurwetenschappelijk onderzoek. Ondiepe grachten worden volledig opgegraven waarbij eventuele vondsten geregistreerd worden. Het inzamelen van vondsten gebeurt per grachtsegment, zodat spatiale analyse van de vondstverspreiding mogelijk is. Bij het aantreffen van diepe en/of omvangrijke grachten wordt een eerste vlak aangelegd en geregistreerd op het niveau waar de insteek zichtbaar wordt. Grondsporen andere dan de gracht worden gecoupeerd en afgewerkt. De vulling van de gracht wordt onder toezicht van de vergunninghouder (machinaal) laagsgewijs (in lagen van hoogstens van 5 cm) verwijderd tot de maximale diepte van de gracht zichtbaar is. Daarbij wordt het vlak systematisch gecontroleerd op vondsten en gescreend met een metaaldetector. Bij het aantreffen van opvallende vondstconcentraties of schijnbaar intacte recipiënten wordt manueel verder gewerkt. Vondstmateriaal wordt steeds stratigrafisch of per diepteniveau ingezameld. Bij het verwijderen van de vulling dient ook speciale aandacht besteed te worden aan het herkennen en registreren van houten en andere structurele elementen die deel uitmaakten van zowel de bouw als de werking van de gracht. Voorts wordt de nodige aandacht besteed te worden restanten van bruggen en bouwwerken die aan de gracht grensden. Op zulke plaatsen worden bijkomende monsters genomen voor natuurwetenschappelijk onderzoek. Indien de onderkant van de gracht niet bereikt kan worden, dient het grachtprofiel aangevuld te worden door

middel van boringen om de 50 cm. Hierbij wordt er tot minstens 20 cm in de moederbodem geboord.

- Bij het aantreffen van waterputten, beerputten, silo's en/of diepe afvalputten wordt bijzondere aandacht besteed aan de monsternamen voor natuurwetenschappelijk onderzoek en dateringsonderzoek. Bij het couperen van waterputten wordt er zorg voor gedragen dat de volledige waterput met insteekkuil wordt gecoupeerd, rekening houdend met de wetgeving inzake veiligheid. Indien sprake van een bewaarde bekisting of stenen mantel, dient deze vrijgelegd te worden en in detail te worden geregistreerd. Bij het couperen van beerputten wordt de coupe op de kleinst mogelijk werkbare oppervlakte gezet opdat men de verschillende lagen goed kan onderscheiden en apart kan volgen. De bewaarde houden of stenen putstructuur zelf dient in detail geregistreerd te worden betreffende de constructiewijze, de situering van het stortgat en een eventuele fasering.
- Uit heterogene puin- en/of ophogingspakketten worden enkel diagnostische en/of uitzonderlijke vondsten verzameld.
- Stalen genomen in het kader van natuurwetenschappelijk onderzoek worden eerst gewaardeerd (assessment). Op basis van de resultaten van het assessment wordt een analyseprogramma opgemaakt van de stalen die relevant zijn voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen.
- De determinatie van de vondsten gebeurt volgens bestaande en algemeen aanvaarde typologische classificatiesystemen, met verwijzing naar het gehanteerde systeem.
- De resultaten van natuurwetenschappelijk onderzoek worden bestudeerd in relatie tot de contexten waaruit de stalen genomen zijn en de interpretaties die zijn ontstaan tijdens het veldwerk worden bijgesteld.
- Artefacten waarvan tijdens het assessment en de verwerking opgemerkt wordt en het opportuun blijkt dat ze een specifieke conserveringsbehandeling moeten ondergaan, worden afgeleverd aan de desbetreffende specialisten.
- Er wordt een beschermende folie (plastic of geotextiel) gelegd alvorens de opbouw van de afwerking begint.

1.4.2 Aktename met Voorwaarden

De adviserende archeologienota werd door het Agentschap Onroerend Erfgoed in akte genomen, echter met voorwaarden. Het onderzoek ter hoogte van de collectorsleuf diende namelijk zeker vóór de geplande uitgraving ervan plaats te vinden en niet op hetzelfde moment zoals in het Programma van Maatregelen aangegeven. Op die manier zal er voldoende tijd zijn om de aanwezige sporen te registreren en onderzoeken.

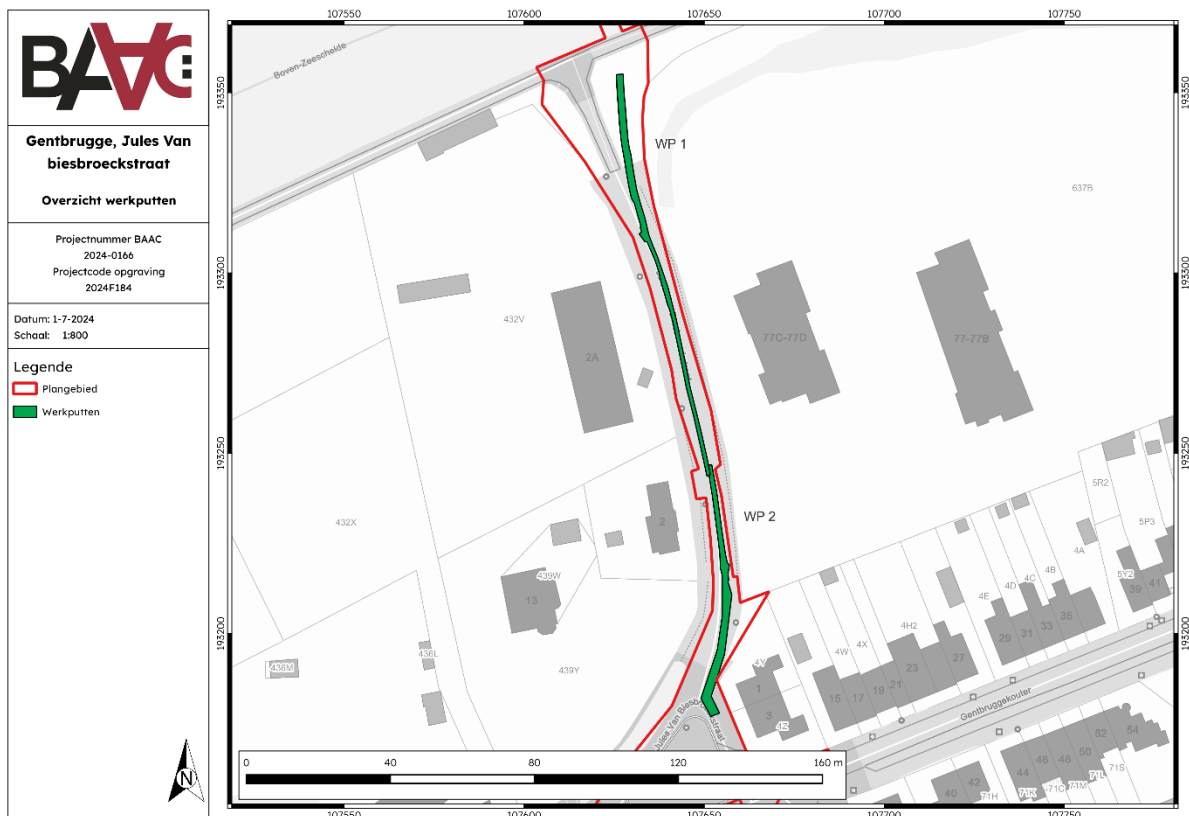
1.4.3 Organisatie van de opgraving

Het onderzoek werd uitgevoerd op 17 juni en 28 juni 2024 onder leiding van erkende archeoloog Jasper Billemont. Hij werd hierbij bijgestaan door archeologen Evelyn Schynkel en Anne-Sophie De Witte.

Er werden twee werkputten aangelegd met een totale oppervlakte van ca. 305 m². De onderzochte oppervlakten beperkten zich tot de collectorsleuven. De werkputten werden namelijk niet aangelegd over de volledige breedte van het plangebied aangezien al snel bleek dat het archeologische relevante niveau zich dieper bevond dan de voorziene koffer voor de

nieuwe wegenis, nl. meer dan 45 cm onder maaiveld. Aangezien het potentieel archeologisch relevante niveau op grotere diepte (ca. 1m) gelegen was en dit niveau niet zou worden geraakt bij het uitgraven van de wegkoffer en de groenzone, kon het uitgraven van de wegkoffer achterwege worden gelaten. Om die reden werd beslist de werkput alleen aan te leggen waar de werken op grotere diepte zouden plaatsvinden. Concreet betekende dit de werksleuf van ca. 2,20 m breed voor de aanleg van de RWA-collector over een lengte van ca. 180 m. Door de opgelegde voorwaarde van het Agentschap, waarbij de opgraving vooraf aan de werken diende uitgevoerd te worden, waren de nutsleidingen binnen het plangebied nog actief en dienden deze bijgevolg gevrijwaard te worden. Dit resulteerde in het feit dat de breedte van de sleuf dus niet overal kon aangehouden worden. In het zuiden waren bovendien verschillende leidingen en nutsvoorzieningen aanwezig die het traject kruisten (Figuur 3). Er werd daarom beslist het vlak niet verder aan te leggen om beschadigingen hieraan te voorkomen

Het opgravingsvlak werd aangelegd met behulp van een rupskraan van 21 ton met een gladde graafbak variërend van 1m tot 1m80. Van alle opgravingsvlakken werden overzichtsfoto's gemaakt. De werkputten en sporen werden ingetekend door middel van een GPS van het type Geomax Zenith 25 PRO. Fotolijsten werden digitaal geregistreerd in het veld. Gebruik makend van een GIS-omgeving werden de verzamelde data verwerkt tot een gedetailleerd en overzichtelijk grondplan.

Plan 4: Overzicht aangelegde werkputten op het GRB (digitaal; 1:250; 01.07.2024)

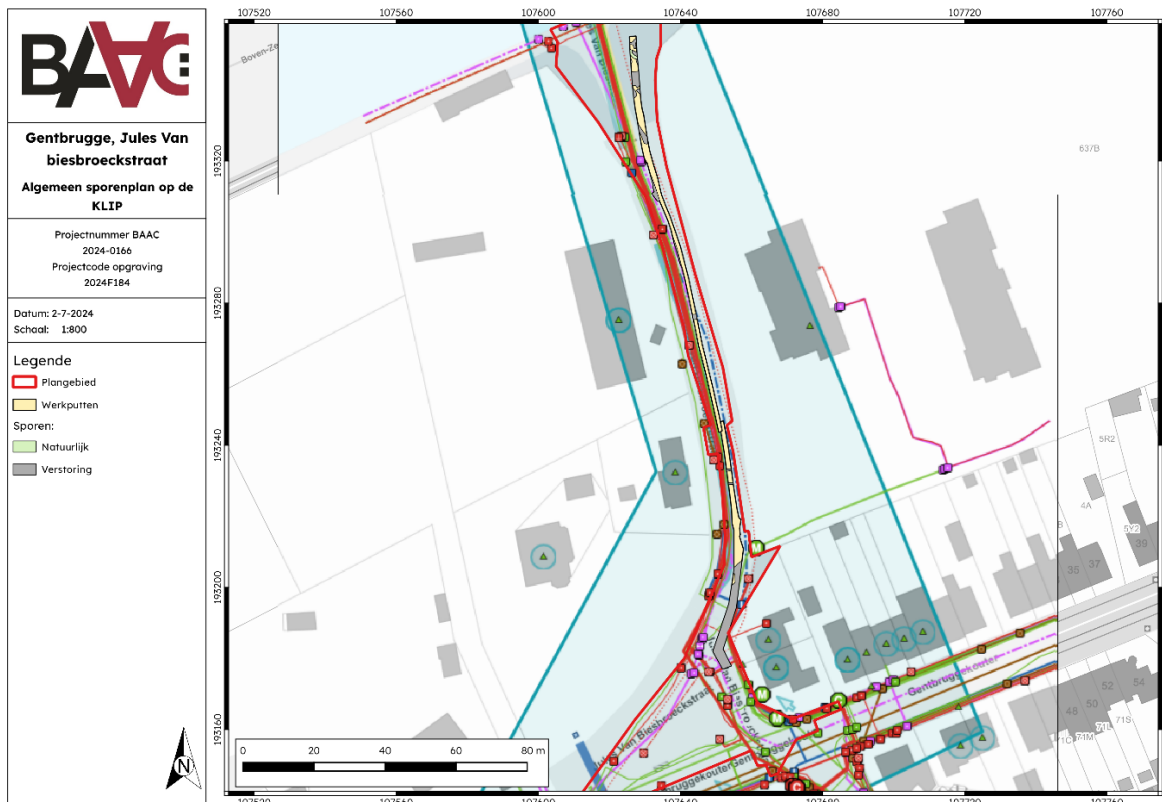

Figuur 3: Zicht op het zuidelijke einde van werkput 2 met twee beschadigde leidingen

1.4.4 Afwijkingen uitvoer onderzoek

Het onderzoek werd volledig conform de Code van Goede Praktijk uitgevoerd.

In regel werd de opgraving uitgevoerd zoals voorgesteld in de specifieke methodologie, met uitzondering van de reeds hierboven beschreven afwijking wat betreft de oppervlakte (Plan 5).

Plan 5: Algemeen sporenplan op de KLIP en het GRB (digitaal; 1:250; 02.07.2024)

2 Bodem en paleolandschap

2.1 Paleolandschappelijk en bodemkundig kader

Een landschappelijke en aardkundige situering werd reeds voorzien in de archeologienota van dit project (ID25863)⁸. Een korte samenvatting van enkele belangrijke aspecten wordt hieronder weergegeven:

In geomorfologisch opzicht situeert het plangebied zich op de grens tussen de Vlaamse vallei en het interfluvium van Leie en Schelde. De tertiaire ondergrond bestaat uit grijsgroen fijn zand, soms kleihoudend met plaatselijk dunne zandsteenbankjes, glauconiethoudend en glimmerhoudend, behorende tot het Lid van Vlierzele (Formatie van Gentbrugge) uit het vroeg-eeceen. Gedurende het weichseliaan komt daarboven een fluvioperiglaciaal sedimentpakket te liggen, gevormd door verwilderde rivieren die onder periglaciale omstandigheden van de laatste ijstijd actief waren. Hierbij wisselden perioden van accumulatie plaatselijk en tijdelijk af met erosiefasen. Dit pakket bestaat onderaan uit middelmatig fijn zand tot middelmatig grof zand en bovenaan uit middelmatig fijn zand met aan de basis vaak dunne maar duidelijke grindvloeren. Tijdens het holoceen vormden zich hierop kleiige tot lemige sedimenten, afgezet in de alluviale valleien. De Vlaamse Vallei kende gedurende het pleistoceen echter ook eolisch afgezette dekzanden, die gedurende het holoceen werden herwerkt en hervormd tot landduinen langs de Schelde. Het plangebied ligt deels op zo een oude duin of een restant ervan.

De bodem binnen het plangebied staat deels gekarteerd als bebouwde zone (OB). Er komt in het noorden echter ook een matig natte lemige zandbodem met structuur B-horizont voor.

2.2 Bodemkundige profielregistraties

2.2.1 Beschrijving bodemkundige profielregistraties

Tijdens de opgraving leverden acht bodemkundige profielen de nodige informatie op ivm de bodemopbouw binnen het plangebied (Plan 6). Alle profielen vertoonden eenduidig een AC-profiel waarbij een zeer scherpe grens bestond tussen de antropogene horizont en de moederbodem. Vijf profielen vertoonden een zeer op elkaar gelijkende opbouw waarbij de dikte van deze antropogene horizonten schommelde tussen 80 cm en 110 cm (Profielen 1.2, 1.4, 1.5, 2.1 en 2.2). Profiel 1.4 zal hier als referentieprofiel worden beschreven (Figuur 4). Bovenaan bevindt zich de antropogene horizont van 110 cm. Deze is sterk gelaagd en bestaat uit verschillende antropogene ophogingslagen die gelinkt kunnen worden aan de aanleg van de huidige weg. Hierbij werden verschillende puinige pakketten aangebracht, vermoedelijk om de natte ondergrond telkens weer begaanbaar te maken. De grens met de C-horizont is zeer scherp. De eerste 20 cm van de C-horizont bestaat uit bruingeel zand, daaronder is verblauwing opgetreden. Deze is ontstaan door de jarenlange afdekking en druk van de bestrating op de bodem, waardoor geen zuurstof meer aanwezig is en een reductie of verblauwing van de bodem is opgetreden.⁹ De overige profielen hadden een licht afwijkende bodemopbouw, waarbij de antropogene horizont niet dezelfde gelaagdheid vertoonde, maar eerder uit een sterk geroerd en vermengd pakket bestond tussen 55 cm en 70 cm dikte en de begrenzing met de C-horizont net iets minder scherp was (profielen 1.1, 1.3 en 2.3 - Figuur 5)

⁸ BRU 2023

⁹ HUISMAN et al. 2011, p. 30

Figuur 4: referentieprofiel 1.4 met de sterke gelaagdheid van de antropogene horizont en de verblauwing van de C-horizont.

Figuur 5: Profielen 1.1, 1.3 en 2.3 (van links naar rechts) met de licht afwijkende opbouw

Plan 6: Weergave van de bodemkundige profielregistraties op het GRB (digitaal; 1:250; 02.07.2024)

2.3 Interpretatie bodem en paleolandschap

2.3.1 Genese bodem en paleolandschap

In het zoals in hoofdstuk 2.1 beschreven moedermateriaal kunnen zich onder invloed van bodemgenetische factoren (klimaat, tijd, topografie, biologische factoren) horizonten ontwikkeld hebben, waardoor een bodemprofiel ontstond. Op de bodemkaart staat aangegeven dat zich in de bodem een B-horizont zou ontwikkeld hebben. Deze originele bodemopbouw is echter door de recente aanleg van de bestrating sterk verstoord geraakt. Indien zich toch een B-horizont zou hebben ontwikkeld binnen het plangebied, is deze niet meer aanwezig door de diepgaande verstoringen.

Op het aanpalende terrein werd in 2015 archeologisch onderzoek uitgevoerd. Daarbij werd een sterk verbrokkelde textuur B-horizont aangetroffen. Deze B-horizont situeerde er zich op 33 cm onder het maaiveld met een dikte van ca. 9 cm.¹⁰

2.3.2 Bewaringstoestand bodemopbouw

Voor het plangebied bestaat een slechte bewaringstoestand van de bodemopbouw, daar deze volledig door antropogene ingrepen is verstoord. Aangezien bij voorgaand onderzoek op een aanpalend terrein kon vastgesteld worden dat de originele ploeglaag slechts ca. 30 cm dik is¹¹,

¹⁰ HEYNSSSENS et al. 2015

¹¹ HEYNSSSENS et al. 2015

kan ervan uit worden gegaan dat de bodem binnen het plangebied tussen 45 cm en 80 cm volledig verstoord is. Indien zich archeologische resten in de bodem bevonden, zijn deze zo goed als zeker vernietigd.

3 Sporen en structuren

Er werden geen sporen, structuren of archeologische ensembles aangetroffen in de werkputten, noch aan het oppervlak van het onderzoeksterrein.

Het bodemarchief omvatte één archeologisch relevant niveau, onmiddellijk onder de verstoringslagen van de huidige bestrating. Dit niveau bevond zich tussen +5,30 m TAW en +4,01 m TAW (tussen 75 cm en 110 cm -mv).

Bij de opgraving werd geen archeologische site aangetroffen. Het archeologische niveau situeerde zich tussen 75 cm en 110 cm onder het maaiveld. Bij voorgaand onderzoek op een aanpalend perceel kon vastgesteld worden dat het originele archeologische niveau zich op ca. 30 cm onder het maaiveld zou moeten bevinden. De aanleg van de huidige bestrating heeft echter voor een aftopping van dit niveau gezorgd over een diepte van 45 cm tot 80 cm, waardoor enig aanwezig archeologisch bodemarchief volledig is vernietigd. Er werden bij het huidige onderzoek dan ook geen sporen aangetroffen. Voornamelijk in het noorden en zuiden waren talrijke diepere verstoringen aanwezig.

Plan 7: Algemeen sporenplan van het onderzoek op het GRB (digitaal; 1:250; 01.07.2024).

Plan 8: Weergave van de vlakhoogtes op het GRB (digitaal; 1:250; 02.07.2024).

Figuur 6: Zicht op werkput 1 (links) en werkput 2 (rechts)

Figuur 7: Zicht op de versterking in het zuidelijke deel van werkput 2

4 Vondsten en stalen

Bij het onderzoek werden geen vondsten aangetroffen en werden ook geen stalen genomen.

5 Synthese onderzoeksresultaten

Bij de opgraving aan de Jules Van Biesbroeckstraat in Gentbrugge werd geen archeologische site aangesneden, geen sporen aangetroffen en ook geen vondsten verzameld. Op basis van aanpalend onderzoek kon vastgesteld worden dat het originele archeologische niveau minstens 45 cm afgetopt. Eventueel archeologisch erfgoed binnen het plangebied werd dan ook zo goed als zeker vernietigd bij de aanleg van de huidige wegenis en bestrating.

De hoge verwachtingen gesteld in de Archeologienota (ID25863)¹² konden niet worden ingelost. Er werd een beperkte versterkingsgraad van het huidige wegtracé verondersteld. Die bleek echter veel ingrijpender te zijn geweest, namelijk tot 75 cm à 110 cm onder het maaiveld. Bovendien werden voornamelijk in het noorden en het zuiden van het tracé talrijke grotere en diepere vergravingen aangetroffen. Archeologisch relevante sporen kwamen nergens aan het licht en de vraag blijft natuurlijk of het om een archeologisch lege zone ging of dat de aanwezige sporen werden vernietigd.

Aangezien geen sporen noch vondsten werden aangetroffen, komen de onderzoeksvragen te vervallen.

¹² BRU 2023

6 Samenvatting

In de Jules Van Biesbroeckstraat, tussen de Gentbruggekouter en de Schelde, werd door BAAC Vlaanderen bvba een opgraving uitgevoerd. De opdrachtgever voorzag de aanleg van een RWA-collector met hernieuwing van de wegenis en aanleg van groenzones. Aangezien dat het archeologische niveau zich dieper dan 45 cm bevond (diepte afgraving wegkoffer en groenzones) werd enkel ter hoogte van de aanleg sleuf van de RWA-collector een vlak aangelegd.

Bij de opgraving werd echter geen archeologische site aangesneden, geen sporen aangetroffen en ook geen vondsten verzameld. Op basis van aanpalend onderzoek kon vastgesteld worden dat het originele archeologische niveau minstens 45 cm moet zijn afgetopt. Eventueel archeologisch erfgoed binnen het plangebied werd dan ook zo goed als zeker vernietigd bij de aanleg van de huidige bestrating.

7 Lijsten

7.1 Figurenlijst

Figuur 1: Toekomstig inplantingsplan	7
Figuur 2: Doorsnede RWA-collector	7
Figuur 3: Zicht op het zuidelijke einde van werkput 2 met twee beschadigde leidingen	11
Figuur 4: referentieprofiel 1.4 met de sterke gelaagdheid van de antropogene horizont en de verblauwing van de C-horizont.	13
Figuur 5: Profielen 1.1, 1. 3 en 2.3 (van links naar rechts) met de licht afwijkende opbouw	13
Figuur 6: Zicht op werkput 1 (links) en werkput 2 (rechts)	16
Figuur 7: Zicht op de verstoring in het zuidelijke deel van werkput 2.....	17

7.2 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 01.07.2024)	2
Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 01.07.2024).....	3
Plan 3: Plangebied op kadasterkaart (GRB) met projectie van de aangetroffen sporen (digitaal; 1:250; 01.07.2024)	4
Plan 4: Overzicht aangelegde werkputten op het GRB (digitaal; 1:250; 01.07.2024).....	10
Plan 5: Algemeen sporenplan op de KLIP en het GRB (digitaal; 1:250; 02.07.2024)	11
Plan 6: Weergave van de bodemkundige profielregistraties op het GRB (digitaal; 1:250; 02.07.2024).....	14
Plan 7: Algemeen sporenplan van het onderzoek op het GRB (digitaal; 1:250; 01.07.2024).	15
Plan 8: Weergave van de vlakhoogtes op het GRB (digitaal; 1:250; 02.07.2024).	16

8 Bibliografie

BRU, M.-A., 2023. *Archeologienota Gentbrugge, Jules Van Biesbroeckstraat*, Available at:
<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/25863>.

DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN, 2024. Portaal. Available at:
<https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/>.

GEPUNT VLAANDEREN, 2024. Catalogus. Available at:
<https://www.geopunt.be/catalogus>.

HEYNSENS, N., HOORNE, J. & DE BRANT, R., 2015. *Gentbrugge-Gentbruggekouter, Archeologisch vooronderzoek - november 2015, DL&H-rapport 26*,

HUISMAN, D.J. et al., 2011. *De invloed van bouwwerkzaamheden op archeologische vindplaatsen*, Amersfoort.

9 Bijlagen

9.1 Algemeen sporenplan

9.2 Fotolijst